Samfundsfag A
Terminsprøve – 3a SA

2. del
kl. 09:40-15:00

Onsdag d. 3. december 2025
Kl. 09:00-15:00

Skriftlig terminsprøve 2025

Opgavernes spørgsmål *med* bilag.

Dette opgavesæt består af en fællesdel og tre delopgaver.

Fællesdelens to spørgsmål (1a og 1b) skal **begge** besvares.

Af de tre delopgaver (A, B og C) skal du vælge **én** til besvarelse.

Ved bedømmelsen af besvarelsen vejer alle 3 spørgsmål (spørgsmål 1, 2 og 3) lige meget. Det betyder, at fællesdelen (samlet) vejer cirka 1/3 og delopgaven cirka 2/3.

Fællesdel

Besvarelserne af opgaverne 1a og 1b må samlet maksimalt fylde 700 ord.

1a. Hvad kan der af tabel 1 udledes om ændringerne i vælgernes tilslutning til partierne i rød blok fra folketingsvalget den 1. november 2022 til meningsmålingen den 16. november 2025?
Besvarelsen skal understøttes af et 95%-konfidensinterval for hvert af partierne i rød blok, og du skal anvende viden om vælgeradfærd.

Tabel 1. Tilslutning til partierne ved folketingsvalget den 1. november 2022 og ifølge meningsmåling den 16. november 2025. Procent.

	Folketingsvalget 1.11.2022	Meningsmåling 16.11.2025
Socialdemokratiet	27,5	19,9
Radikale Venstre	3,8	6,2
Det Konservative Folkeparti	5,5	7,2
Socialistisk Folkeparti	8,3	12,1
Liberal Alliance	7,9	11,4
Moderaterne	9,3	2,9
Dansk Folkeparti	2,6	8,3
Venstre	13,3	10,4
Danmarksdemokraterne	8,1	9,2
Enhedslisten	5,2	7,7
Alternativet	3,3	2,1

Note 1: Rød blok er her defineret som Socialdemokratiet og de partier, der enten var parlamentarisk grundlag for eller støttede den socialdemokratiske mindretalsregering under statsminister Mette Frederiksen i perioden 2019-2022: Alternativet, Enhedslisten, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti (SF).
Note 2: Meningsmålingen omfatter 1.007 repræsentativt udvalgte danskere på 18 år og derover og er gennemført i perioden fra d. 10. november 2025 til d. 16. november 2025. Kolonnerne summerer ikke til 100, fordi det kun er de partier, der er opstillingsberettigede til Folketinget, som er medtaget.
Kilde: Voxmeter. 2025.

1b. Opstil tre hypoteser, der kan forklare de sammenhænge mellem ansættelse, uddannelse, personlig indkomst og holdning til, hvem der er bedst til at bekæmpe arbejdsløshed, som kan udledes af tabel 2. Hver hypotese skal understøttes af en faglig begrundelse.

Tabel 2. Ansættelse, uddannelse, personlig indkomst og holdning til, hvem der er bedst til at bekæmpe arbejdsløshed. 2019. Procent.

	Socialdemokratisk regering	Borgerlig regering	Ingen forskel	I alt
Ansættelse				
Offentligt ansat	37,9	28,5	33,6	100
Privat ansat	27,6	43,6	28,8	100
Uddannelse				
Grundskole	38,5	29,4	32,1	100
Gymnasial uddannelse	34,2	37,9	27,9	100
Erhvervsfaglig uddannelse	35,2	34,3	30,5	100
Kort videregående uddannelse (under 3 år)	32,3	39,2	28,5	100
Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)	35,8	35,6	28,6	100
Lang videregående uddannelse (5 år eller mere)	34,2	40,5	25,3	100
Personlig indkomst (før skat)				
0-199.999 kr.	41,7	29,4	28,9	100
200.000-399.999 kr.	41,2	28,4	30,4	100
400.000-599.999 kr.	35,5	34,0	30,5	100
600.000-799.999 kr.	31,9	38,5	29,6	100
800.000-999.999 kr.	27,6	42,4	30,0	100
Over 1.000.000 kr.	35,0	35,0	30,0	100

Note: 5.924 respondenter har svaret på følgende spørgsmål: "Hvem er bedst til at bekæmpe arbejdsløsheden?"
Kilde: SurveyBanken. 2019.

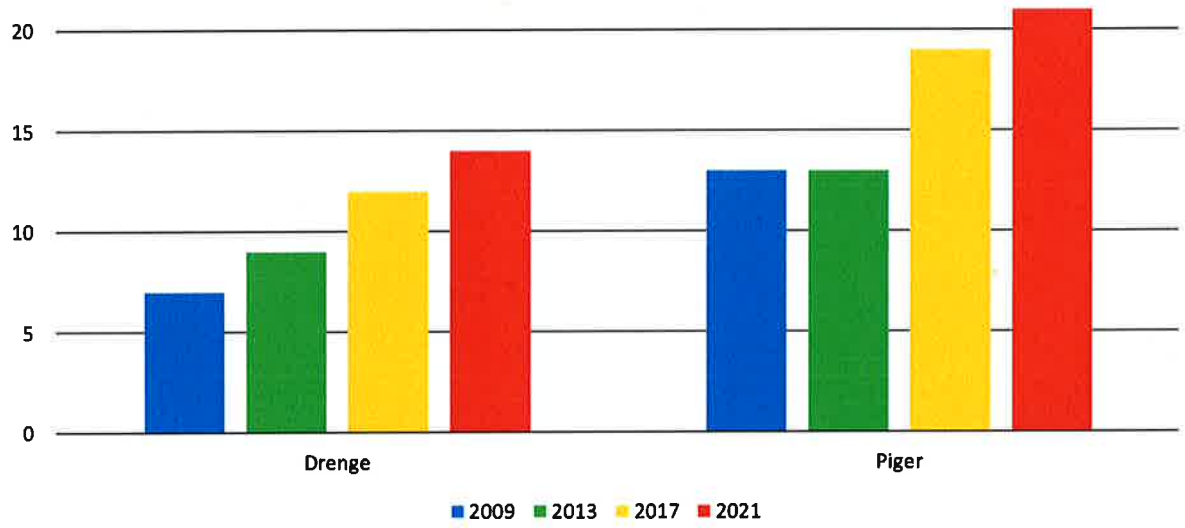
Delopgave A: Børn og unges mistrivsel

2. Undersøg, hvad der af bilag A1 (figur 1, figur 2, figur 3 og tabel 1) og A2 kan udledes om udviklingen i og årsagerne til børn og unges mistrivsel i Danmark. Du skal vurdere metodiske styrker og svagheder ved anvendelsen af bilag A1 og A2 til at undersøge udviklingen i og årsagerne til børn og unges mistrivsel i Danmark.

3. Diskutér muligheder og begrænsninger ved, at staten regulerer brugen af skærme i skolen for at forbedre børn og unges trivsel. Diskussionen skal tage udgangspunkt i videoklippet i bilag A3, og du skal anvende viden om socialisering samt om stat, marked og civilsamfund

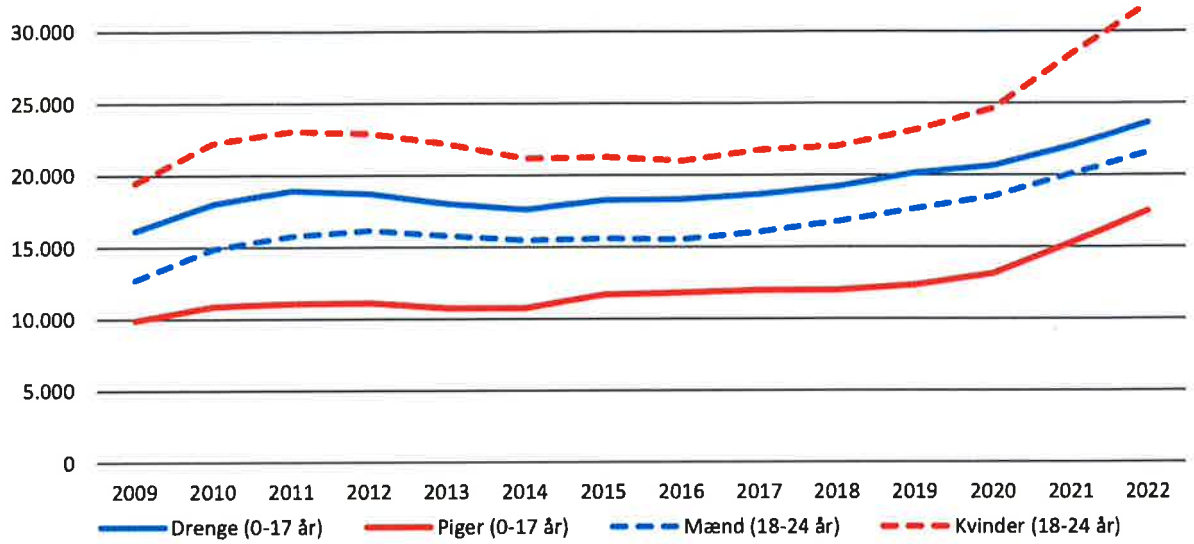
BILAG A1

Figur 1. 19-årige med lav livstilfredshed, fordelt på køn. 2009-2021. Procent.

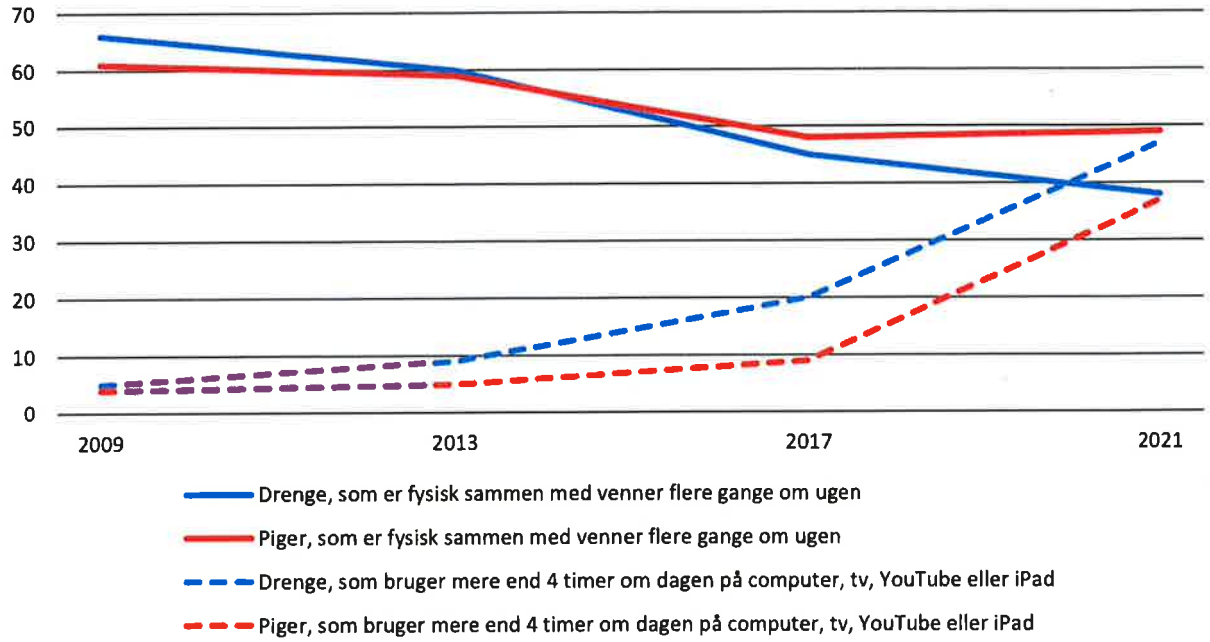
Note 1: Respondenterne har svaret på følgende: "På en skala fra 0-10, hvor 10 betyder 'det bedst mulige liv for dig', og 0 betyder 'det værste mulige liv for dig', hvor på skalaen synes du selv, du er for tiden?". Respondenter, der har svaret 0 til 5, vurderes som havende lav livstilfredshed.
Note 2: Data stammer fra en række stikprøver på mellem 900 og 2.400 unge på 19 år, som i de udvalgte år er blevet bedt om at deltage i undersøgelsen ved at besvare et spørgeskema over internettet. Hvis de ikke besvarede skemaet, blev de ringet op og forsøgt telefoninterviewet. Svarprocenten var på 48 i 2021, mens den lå mellem 59 og 61 i de foregående undersøgelser. VIVE har testet konsekvenserne af skævheder i data ift. social baggrund og fundet, at disse kun har marginal betydning for resultaterne.
Kilde: VIVE. Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel. 2022.

Figur 2. Børn og unge, som bruger psykofarmaka, fordelt på køn og alder. 2009-2022. Absolutte tal.

Note 1: Psykofarmaka er lægemidler mod forskellige psykiatriske lidelser, fx antidepressive lægemidler, antipsykotiske lægemidler samt sove- og beroligende midler.
Note 2: Figuren er baseret på registerdata. Psykofarmaka udskrives på recept af en læge og skal indberettes på modtagerens cpr-nummer til Lægemiddelstatistikregistret. En person medregnes, når denne har indløst en recept på et lægemiddel mindst én gang det pågældende år.
Kilde: Sundhedsdatastyrelsen. 2023.

Figur 3. Børn og unges tid med skærm og fysisk samvær med venner, fordelt på køn. 2009-2021. Procent.

Note: Data stammer fra en stikprøve på ca. 7.200 børn og unge på 11, 15 og 19 år. De 11-årige blev opsøgt i hjemmet af en interviewer med henblik på at gennemføre et besøgsinterview. De 15- og 19-årige blev bedt om at besvare et spørgeskema over internettet. Hvis de ikke besvarede skemaet, blev de ringet op og forsøgt telefoninterviewet. Svarprocenten var i 2021 i alt på 52 (55 for de 11-årige, 62 for de 15-årige og 48 for de 19-årige), hvor den i 2009, 2013 og 2017 har ligget mellem 65 og 69. VIVE har testet konsekvenserne af skævheder i data ift. social baggrund og fundet, at disse kun har marginal betydning for resultaterne.

Kilde: VIVE. Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel. 2022.

Tabel 1. 19-åriges livstilfredshed, fordelt på udvalgte sociale og individuelle faktorer. 2021. Procent.

	Lav livstilfredshed	Middel livstilfredshed	Høj livstilfredshed	I alt
Fortrolig relation til forældre (og evt. stedforældre)				
Ja	14	67	19	100
Nej	39	58	3	100
Samvær med venner (fysisk)				
Flere gange om ugen	13	67	20	100
En gang om ugen	16	72	12	100
Sjældnere	24	60	16	100
Samvær med venner (online)				
Flere gange om ugen	16	66	18	100
En gang om ugen	19	61	20	100
Sjældnere	22	63	15	100
Fritidsaktiviteter				
Går til noget	14	67	19	100
Ingen	24	61	15	100
Ensomhed				
Nej	4	63	33	100
Af og til*	15	-	-	100
Ofte eller meget ofte*	59	-	-	100
Skoleglæde				
Kan virkelig godt lide skolen	9	59	32	100
Nogenlunde	17	70	13	100
Kan ikke lide skolen	45	46	9	100

Note 1: Tabellen læses vandret. Blandt de unge, som svarer ja til at have en fortrolig relation til forældre (og evt. stedforældre), er det 14 procent, som har en lav livstilfredshed. Blandt de unge, som svarer nej til samme spørgsmål, er det 39 procent, som har en lav livstilfredshed. *Kun ganske få unge oplever høj livstilfredshed i denne svarkategori, hvorfor andelen med hhv. høj og middel livstilfredshed ikke kan vises af diskretionshensyn.

Note 2: Respondenterne har svaret på følgende: "På en skala fra 0-10, hvor 10 betyder 'det bedst mulige liv for dig', og 0 betyder 'det værste mulige liv for dig', hvor på skalaen synes du selv, du er for tiden?". Respondenter, der har svaret 0 til 5, vurderes som havende lav livstilfredshed, 6-8 som middel livstilfredshed og 9-10 som høj livstilfredshed.

Note 3: Data stammer fra en stikprøve på ca. 2.400 unge på 19 år, som er blevet bedt om at deltage i undersøgelsen ved at udfylde et spørgeskema over internettet. Hvis de ikke besvarede skemaet, blev de ringet op og forsøgt telefoninterviewet. Svarprocenten var på 48. VIVE har testet konsekvenserne af skævheder i data ift. social baggrund og fundet, at disse kun har marginal betydning for resultaterne.

Kilde: VIVE. Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel. 2022.

BILAG A2

Noemi Katznelson, Mette Pless og Anne Görlich: "Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering".
Center for Ungdomsforskning. 2022. Uddrag.

Barbara (20 år): Jeg startede kørekort i starten af 3.g. Der var der en dag, hvor min farmor og farfar havde guldbryllup, så vi havde været tidligt oppe om morgenen, så skulle jeg i skole, og dagen efter skulle jeg til teori på køreskolen. Så sad jeg og læste op på det, mens vi havde et modul i historie. Og så kunne jeg bare mærke, at det hele blev bare for meget, fordi jeg skulle også til den der guldbryllupsfest om aftenen, hvor der var kæmpefest og ståhej og så i skole dagen efter. Og så sad jeg ligesom og talte alle de ting, jeg skulle, oppe i hovedet, og det hober sig bare op. Og så havde jeg mit første angstanfald dér. Og så fra den dag, så var det bare sådan, at lige så snart jeg blev meget, meget presset, så fik jeg enten et angstanfald eller var lige ved det.

Christian (17 år): Jeg føler lidt at, at tiden er ved at løbe ud. Jeg ved godt at, at man kan få en uddannelse … når som helst, men jeg, jeg ved ikke, hvad for en uddannelse jeg skal have og alt, altså, det er svært at, at få et arbejde … et rigtigt arbejde, som ikke er … sådan McDonald's eller et eller andet … uden at man har en, en uddannelse. Så hvis jeg nu, hvis jeg og ti andre går op for at … og øh, og søger job, så ville de se at, at jeg ikke har en uddannelse, og der er ni andre, der har. Så er det ikke mig, der bliver valgt. Så, så det er sådan, ja. […] Interviewer: Hvor meget fylder det her med fremtiden i, i dine tanker? Det er lidt ligesom, det er lidt ligesom solen. Den er der hele tiden, og jeg kan ikke kigge direkte på den … men, men den er der, og nogle gange så bliver jeg nødt til bare at, at acceptere den er der, jeg bliver nødt til at gøre et eller andet ved det.

Molly (18 år): Man skal være venner med de rigtige, og man skal tage ud og lave alle mulige ting hele tiden. Når man er sammen med sine venner, skal man tage på café, og man skal alt muligt. Man skal ikke bare tage hjem og se film. Det der med at have mange venner, det er godt. Og det bliver meget hurtigt sådan 'ej, vi er bedste venner', 'ej, jeg elsker dig'. Det der 'jeg elsker dig' bliver bare kastet til højre og venstre […] Jeg synes nogle gange, at det bliver klaustrofobisk.

Karla (18 år): Jo ældre, vi ligesom er blevet, sådan langsomt der i 9. klasse, der tror jeg, at vi blev mere bevidste om, hvad det [de sociale medier] egentlig var. Der var nogle af mine veninder, der slettede Instagram og sådan noget, fordi de synes, det var fjollet. Så der tror jeg, at jeg begyndte at tænke rigtig meget over, at det egentlig er noget mærkelig noget, eller sådan, det der med facade. Det var der, kan jeg huske, jeg sådan begyndte at tænke over sådan noget med de sociale medier, og så startede vi i gymnasiet, og så oplevede jeg noget helt andet, som var, at de ikke behøvede at være perfekte.

Note: Center for Ungdomsforskning har gennem en periode på tre år fra foråret 2019 og frem fulgt 37 unge (18 mænd og 19 kvinder) mellem 15 og 25 år, som befinder sig i en 'gråzone' af mistrivsel. Det vil sige unge, som kæmper med stress, angst, nedtrykthed, ensomhed, præstationspres m.m., men som ikke har egentlige psykiatriske diagnoser eller er i psykiatrisk behandling. Der er gennem perioden foretaget flere dybdegående kvalitative interviews med de unge. Disse unge er udvalgt bredt i forhold til deres uddannelsesmæssige position, så de fordeler sig mellem at være i gang med udskoling, ungdomsuddannelse, videregående uddannelse, sabbatår, arbejde, ledighed eller forberedende tilbud. Desuden er de rekrutteret, så det empiriske materiale afspejler en bredde og mangfoldighed i forhold til socioøkonomiske og familiemæssige baggrunde, og endelig er der sikret en bred geografisk spredning ved både at interviewe unge, som bor i de større danske byer, og unge, der bor i mindre provinsbyer og landområder.

BILAG A3

Tv fra Folketinget: "Spørgetime med statsministeren".
23.5.2023.

Note: Pia Olsen Dyhr er formand for Socialistisk Folkeparti. Mette Frederiksen er statsminister og formand for Socialdemokratiet.

Delopgave B: Truslen fra Kina

2. Sammenlign de syn på truslen fra Kina og på, hvordan USA skal håndtere denne trussel, som fremgår af bilag B1, B2 og B3. I sammenligningen skal du anvende teorier om international politik.

3. Diskutér, hvilke fordele og ulemper der for Danmark er forbundet med et mere aktivt forsvar af Taiwan. Diskussionen skal tage udgangspunkt i bilag B4, og du skal anvende viden om mål og muligheder i Danmarks udenrigspolitik.

BILAG B1

Elbridge Colby og Robert D. Kaplan: "Den ideologiske vildfarelse".

Foreign Affairs. 4.9.2020. Uddrag.
Elbridge Colby er direktør for den udenrigspolitiske tænketank The Marathon Initiative og var ansat i det amerikanske forsvarsministerium fra 2017 til 2018. Robert D. Kaplan er forskningsleder ved Foreign Policy Research Institute.[1]

Der er ved at danne sig en bred politisk enighed om, at Kina udgør en trussel mod USA. For mange amerikanere handler det først og fremmest om, at Kina er en undertrykkende, menneskerettighedsovertrædende, kommunistisk et-parti-stat med en så godt som enevældig leder, Xi Jinping. USA er uden tvivl i hård konkurrence med Kina. Det kræver en stram udenrigspolitisk kurs, og Washington bør aldrig afvige fra at støtte demokrati og menneskerettigheder. Men konkurrencen mellem Kina og USA handler grundlæggende ikke om ideologiske forskelle. Selv hvis Kina var et demokrati, ville den magt, der følger med størrelsen på landets økonomi, befolkning og areal, vække dybe bekymringer blandt amerikanske beslutningstagere. At se USA's forhold til Kina som en konkurrence, der primært er drevet af ideologiske forskelle, er en fejltagelse med potentielt katastrofale konsekvenser.

Kina er et enormt land – den mægtigste stormagt, der er steget op i det internationale system, siden USA selv gjorde det samme i sidste del af 1800-tallet. Denne nye stormagt ønsker at etablere hegemoni i Asien. Men selv om det kinesiske kommunistparti er drevet af ideologi, er Kinas motiver i regionen det ikke. Beijing forsøger at etablere et regionalt handelsområde, som tilgodeser Kinas økonomiske interesser. I en verden med stadigt større handelshindringer, vil det være en kæmpestor økonomisk fordel. Kinas ønske om at etablere hegemoni i Asien tjener desuden et strategisk formål. Beijing har længe følt sig omringet af USA's allierede og andre rivaler. Nu vil stormagten tvinge nabostaterne til at danse efter Beijings sikkerhedspolitiske pibe. Kinas mål om at etablere regionalt hegemoni er helt naturligt for en opstigende stormagt, og USA har en klar interesse i at forhindre den opstigende stormagt i at opnå det.

[1] Artiklen er fra 2020, men Elbridge Colby har i 2024, bl.a. i et opslag på det sociale medie X, refereret artiklen og givet udtryk for, at han fortsat står inde for de synspunkter, der kommer til udtryk.

BILAG B1 (fortsat)

Heldigvis er der mange andre lande i Asien, som deler USA's ønske om at stikke en kæp i hjulet for kinesisk dominans i regionen. Det gælder for eksempel Australien, Japan, Indien og Vietnam, der alle – uanset deres meget forskellige politiske systemer – har som mål at bevare deres uafhængighed af Kina. Anført af USA kan disse stater samarbejde om at forhindre Beijings forsøg på at etablere hegemoni i Asien. Hvis amerikanske politikere insisterer på at se konkurrencen med Kina som ideologisk, vil det blive overordentlig svært at samle en sådan koalition af stater. Hvad værre er, kan det føre til, at udfaldet bliver langt værre, end det behøver at være. En ideologisk kamp med Kina forvandler rivaliseringen til en kamp på liv og død, hvilket forøger både intensiteten og farerne ved stormagtskonkurrencen. Det ideologiske perspektiv kræver på den ene side, at USA arbejder målrettet på at nedbryde Kina og dets kommunistiske politiske system, og det vil på den anden side give Beijing al mulig grund til at tage alle midler i brug for at undgå et nederlag. Sandheden er imidlertid, at USA kan leve med et Kina regeret af kommunistpartiet, så længe det respekterer USA's – og dets allieredes – interesser. I en konkurrence mellem stormagter er det tåbeligt at insistere på enten ideologisk enighed eller total sejr, fordi det kan få katastrofale konsekvenser. USA skal stadig være bannerfører for frihed, demokrati og menneskerettigheder. Men udenrigspolitik er baseret på et hierarki af behov, og den bør først og fremmest tjene nationale, ikke ideologiske, interesser. Særlig når der står så meget på spil.

BILAG B2

Jessica Chen Weiss: "Argumentet mod den politiske enighed om Kina".

Foreign Affairs. 16.9.2024. Uddrag.
Jessica Chen Weiss er professor i kinastudier ved Johns Hopkins School of Advanced International Studies.

Republikanske politikere fremstiller Kina som en overhængende trussel mod USA. De hævder samtidig, at en større amerikansk militær tilstedeværelse i Asien og en mere offensiv strategi vil få Beijing til at overgive sig til USA's overlegne magt. Men det er usandsynligt, at det vil lykkes. I stedet bør den næste amerikanske præsident udvikle en mere positiv tilgang, som fokuserer på at fastholde fordelene ved de mange økonomiske forbindelser mellem USA og Kina.
Hvis amerikanske beslutningstagere overdriver rivaliseringen med Beijing, risikerer de både at øge risikoen for krig og at sætte bestræbelserne på at løse de mange grænseoverskridende udfordringer, der truer både USA og Kina, på spil. Det gælder for eksempel pandemier og klimaforandringer. Hvad værre er, risikerer beslutningstagerne at føre USA ind på en katastrofekurs. I sine sidste måneder øgede den første Trump-regering for eksempel spændingerne på tværs af Taiwan-strædet i en sådan grad, at den kinesiske regering begyndte at forberede sig på et overraskelsesangreb fra det

amerikanske militær.[2] Hvis USA genoptager en sådan politik, vil det øge risikoen for en væbnet konflikt med Kina. Samtidig vil det forværre forholdet til de allierede i Asien, som amerikanerne ellers gerne vil have ved deres side, hvis det kommer til en stormagtskrig. Den amerikanske trang til at spænde ben for Kinas ambitioner på den internationale scene blokerer alt for ofte for samarbejdet om at opnå fælles mål. Det er ikke i USA's interesse. Når politikere i Washington konstant taler om at 'vinde kampen mod Kina', forstærker det forestillingen om, at konkurrencen er et nulsumsspil. Det forstærker frygten og skaber en ond spiral af fjendskab. Konsekvensen er, at konflikten eskalerer, og at alle former for samarbejde bliver vanskelige eller umulige. Amerikanske beslutningstagere bør forsøge at etablere et mere stabilt grundlag for sameksistens med Kina, fordi en mindre konfrontatorisk kurs er i USA's egen interesse. Afskrækkelse af Kina, særlig i Taiwan-strædet, kan kun opnås gennem stærkt diplomati, som kombinerer troværdige trusler med troværdige garantier til kineserne. Kinas integration i verdensøkonomien og afhængighed af internationale markeder gør det klart, hvad kineserne kan tabe ved en militær konflikt. Den kinesiske ledelse i Beijing er stærkt optaget af landets økonomiske og politiske stabilitet, hvilket giver den en rigtig god grund til at forbedre det anspændte forhold til USA.
Det næste kapitel i magtspillet mellem Kina og USA er endnu ikke skrevet. Hvad det kommer til at indeholde afhænger i høj grad af de valg, som Beijing og Washington tager. Amerikanske beslutningstagere bør ikke pr. refleks antage, at Kinas mål er fjendtlige og uforanderlige. At forstå Kina rigtigt er afgørende for amerikansk succes i mange år fremover.

BILAG B3

Matt Pottinger og Mike Gallagher: "Intet alternativ til sejr".

Foreign Affairs. 10.4.2024. Uddrag.
Matt Pottinger er tidligere sikkerhedspolitisk rådgiver for Præsident Donald J. Trump (2017-2021), og Mike Gallagher er forhenværende republikansk medlem af Repræsentanternes Hus (2017-2024).

USA skal ikke håndtere, men derimod vinde konkurrencen med Kina. Beijing har søsat en række globale initiativer, som alle er beregnede på at nedbryde Vesten og indføre en antidemokratisk orden. Kina støtter diktaturer i Rusland, Iran, Nordkorea og Venezuela. Kineserne har mere end fordoblet deres atomarsenal siden 2020, og de opbygger deres konventionelle styrker hurtigere end noget andet land siden Anden Verdenskrig. Disse handlinger viser, at Kina ikke ønsker en magtbalance. Det bør USA heller ikke gøre. En amerikansk sejr vil betyde, at Kinas regerende kommunistparti må opgive bestræbelserne på at vinde en varm eller kold krig med USA og dets allierede. Endemålet er, at det kinesiske folk er i stand til at udstikke deres egen kurs frigjort fra det

[2] Konflikten i Taiwan-strædet er en langvarig geopolitisk spænding mellem Folkerepublikken Kina og Republikken Kina (Taiwan), der har resulteret i flere militære konfrontationer siden 1950'erne. Konflikten drejer sig om Kinas krav på øen Taiwan som en del af sit territorium, mens Taiwan opretholder sin egen demokratisk valgte regering og søger international anerkendelse som en selvstændig stat. USA har forpligtet sig til at støtte Taiwans forsvar mod Kina, men anerkender ikke officielt Taiwans selvstændighed.

BILAG B3 (fortsat)

kommunistiske diktatur. USA bliver nødt til at acceptere, at dette endemål nødvendiggør større gnidninger i det amerikanskkinesiske forhold. Washington bliver nødt til at anvende en retorik og nogle metoder, som vil virke konfrontatoriske. Men det er nødvendigt for at genetablere de grænser, som Beijing og dets hjælpere konstant overskrider. Det indebærer, at USA hurtigt øger sine militære kapabiliteter for at opnå en klar fordel overfor Kina. USA skal kun forhandle med Beijing fra en overlegen styrkeposition, der bliver anerkendt i både Washington og Beijing. Kinas ledere kæmper allerede en kold krig mod USA. Frem for at fornægte denne kamp bør Washington tage ejerskab over den og vinde den. Sejr kræver en åben erkendelse af, at en totalitær stat, som begår folkemord, nærer konflikter og truer med krig, aldrig vil blive en pålidelig samarbejdspartner. Den nuværende situation minder om 1970'erne, hvor Sovjetunionen underminerede amerikanske interesser i hele verden. Det var resultatet af Præsident Nixons politik, som bagatelliserede ideologiske forskelle og forsøgte at skabe en stabil, global magtbalance. Den politik slog fejl, og Ronald Reagan fejede den af bordet, da han flyttede ind i Det Hvide Hus i 1981. Reagan ville vinde den kolde krig – ikke blot håndtere den. Washington skal lære af Reagan og føre en tilsvarende politik i dag. Det er en politik baseret på anerkendelsen af, at et stigende spændingsniveau er uundgåeligt på den korte bane, hvis USA skal vinde på den lange bane. Washington skal genopbygge det amerikanske militær, reducere Beijings økonomiske indflydelse og rekruttere en bred koalition af stater til at konfrontere Kina. Kinas præsident, Xi Jinping, forbereder sit land på krig over Taiwan. Som det ser ud nu, risikerer USA at fejle i forsøget på at afskrække denne krig, som kan komme til at koste tusindvis af amerikanske soldater livet, volde stor økonomisk skade og føre til afslutningen på den internationale orden, vi kender. Den eneste måde at undgå denne fremtid er at opbygge tilstrækkelig hård magt til at forhindre Kina i at invadere Taiwan. Og det skal være nu. Generationer af amerikanske ledere forstod, at det var uacceptabelt, hvis den kolde krig sluttede med amerikansk overgivelse. Hvis 1970'erne har lært Washington noget som helst, er det, at forsøget på at skabe stabile magtbalancer med et magtfuldt og ambitiøst kommunistisk diktatur erdømt til at give bagslag og skade USA.

BILAG B4

Viggo Fischer: "Danmark og EU bør være mere aktive i forsvaret af Taiwan".

Kristeligt Dagblad. 17.8.2024. Uddrag.
Viggo Fischer er forfatter og tidligere medlem af Folketinget for Det Konservative Folkeparti.

De stigende kinesiske militære trusler mod det demokratiske Taiwan og Kinas provokerende adfærd i det sydøstkinesiske hav, især over for Filippinerne, har skabt en mere kritisk holdning til Kina fra omverdenen. Men hvem er det, der klarest tager afstand fra det kinesiske diktaturs adfærd? Det er, ikke overraskende, fortsat USA. De færreste på vore breddegrader er vel længere i tvivl om, hvor stor en rolle et frit og demokratisk Taiwan spiller – også for vores fremtidsudsigter. Alligevel er det ikke Europas stemme, der er højest i den internationale debat om, hvordan man forhindrer, at magthaverne i Beijing får kontrollen over Taiwan. Europæerne burde drage konsekvensen af den truende situation og sende langt klarere signaler ti Beijing.

Vi skal gøre det af to grunde: for at modvirke, at det kommer til krig om Taiwan, og for at slå fast, at vi europæere vil arbejde for frihed og demokrati på globalt plan. Taiwanstrædet er også vigtigt for Danmark og Europa. Halvdelen af alle verdens containere bliver sejlet igennem Taiwanstrædet, og en meget stor del af disse containere transporteres om bord på danske skibe. EU kunne gøre det klart for ledelsen i Beijing, at en krig mod Taiwan vil få en ødelæggende indvirkning på Kinas eksport til Europa. Med sine store økonomiske problemer er kineserne i dag mere afhængige af EU, end vi er af dem. Europa skal allerede nu gøre det klart for den kinesiske præsident, Xi Jinping, at han gør klogt i at holde sig i ro over for Taiwan. Derfor denne opfordring til udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen: Tilføj et kapitel til din Kinapolitik. Danmark bør mere aktivt motivere sine EU-partnere til at give Xi Jinping klar besked om, at det kommunistiske Kina kommer til at betale en meget høj pris for at prøve at invadere den demokratiske østat Taiwan.

Delopgave C: Et rødt alternativ?

2. Undersøg, hvad der af materialet i bilag C1 (tabel 1, figur 1, figur 2, tabel 2 og figur 3) kan udledes om forskelle og ligheder mellem vælgere, som stemte på partierne fra rød blok[3] ved folketingsvalget i 2022. Undersøgelsen skal understøttes af relevante beregninger og et diagram ud fra de beregnede tal, og du skal anvende viden om politiske skillelinjer.

3. Du er politisk rådgiver for SF's formand Pia Olsen Dyhr. Skriv et notat til Pia Olsen Dyhr, der sætter hende i stand til at udforme en strategi for, hvordan partiets fremgang i vælgertilslutningen skal håndteres frem mod det næste folketingsvalg. Notatet skal tage udgangspunkt i bilag C2, og du skal anvende viden om partiadfærd.

BILAG C1

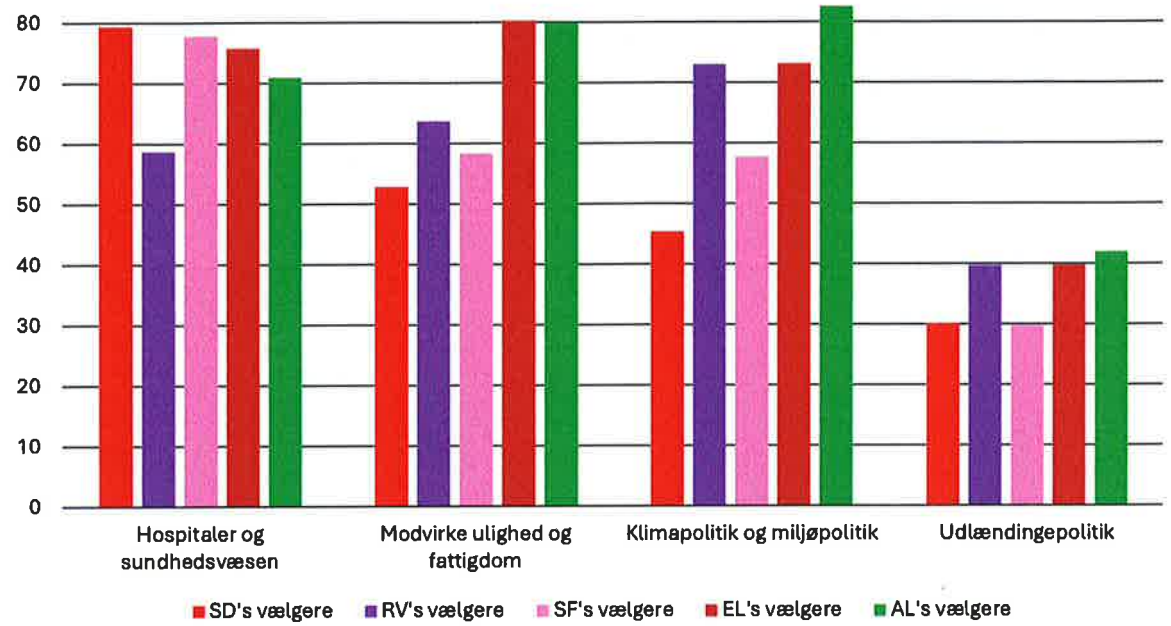
Tabel 1. Partivalg, fordelt på alder, uddannelse og indkomst. 2022. Procent.

	SD	RV	SF	EL	AL
Alder					
Andel, som er 49 år eller yngre	30,1	69,3	54,1	54,9	61,5
Andel, som er 50 år eller ældre	69,9	30,7	45,9	45,1	38,5
I alt	100	100	100	100	100
Uddannelse					
Andel, som har grundskole eller erhvervsfaglig uddannelse som højest afsluttede uddannelse	57,6	17,0	34,4	27,4	29,2
Andel, som har en gymnasial uddannelse og evt. videregående uddannelse i forlængelse heraf	42,4	83,0	65,6	72,6	70,8
I alt	100	100	100	100	100
Indkomst					
Andel, som har en personlig årlig indkomst, som er mindre end 200.000 kr.	28,2	24,6	27,8	41,7	41,5
Andel, som har en personlig årlig indkomst mellem 200.000 og 399.999 kr.	49,6	28,8	43,3	36,9	36,6
Andel, som har en personlig årlig indkomst på 400.000 kr. eller mere	22,2	46,6	28,9	21,4	21,9
I alt	100	100	100	100	100

Note: Ca. 1.700 repræsentativt udvalgte danskere har svaret på, hvad de stemte ved folketingsvalget i 2022, og givet oplysninger om deres alder, uddannelsesniveau og indkomst. SD: Socialdemokratiet, RV: Radikale Venstre, SF: Socialistisk Folkeparti, EL: Enhedslisten, AL: Alternativet.
Kilde: Surveybanken. Folketingsvalget 2022.

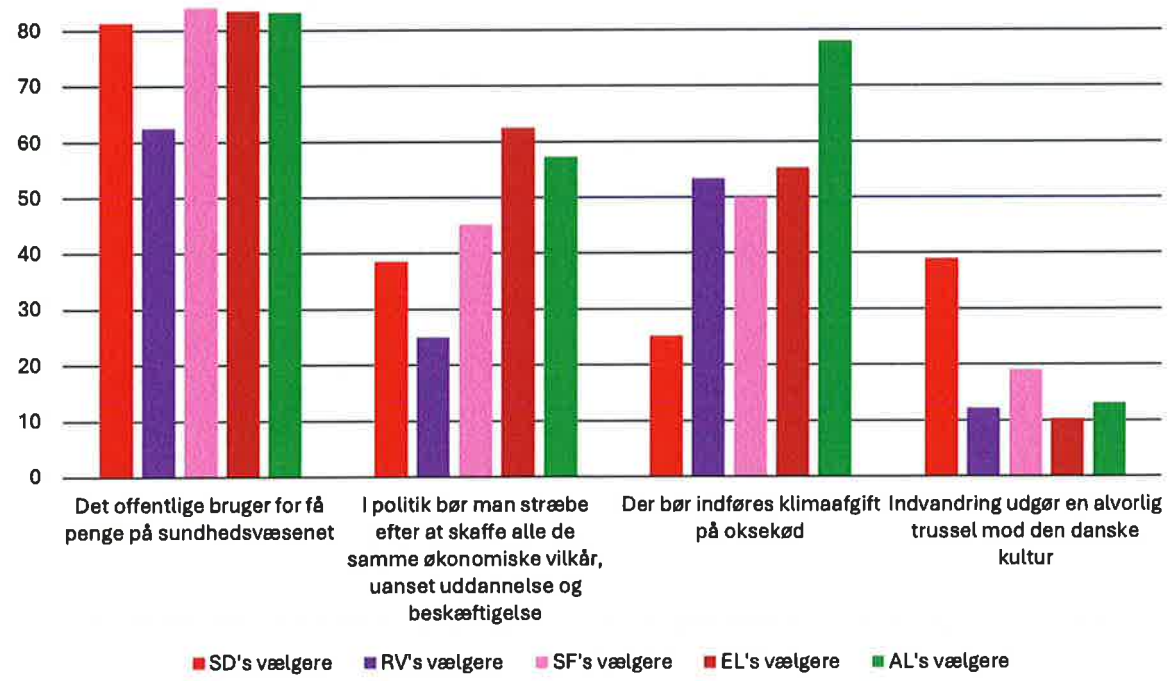
[3] Rød blok er her defineret som Socialdemokratiet og de partier, der enten var parlamentarisk grundlag for eller støttede den socialdemokratiske mindretalsregering under statsminister Mette Frederiksen i perioden 2019-2022: Alternativet, Enhedslisten, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti (SF).

Figur 1. Udvalgte politikområders betydning for stemmeafgivningen ved folketingsvalget 2022, fordelt på partivalg. Procent.

Note: Mellem 439 og 1.401 repræsentativt udvalgte danskere har svaret på, hvor stor betydning udvalgte politikområder havde for deres stemmeafgivning, og hvem de stemte på ved folketingsvalget 2022. Søjlerne viser andelen af partiets vælgere, som angiver, at emnet havde meget eller ret stor betydning for deres stemmeafgivning.
Kilde: Surveybanken. Folketingsvalget 2022.

Figur 2. Politiske holdninger, fordelt på partivalg. 2022. Procent.

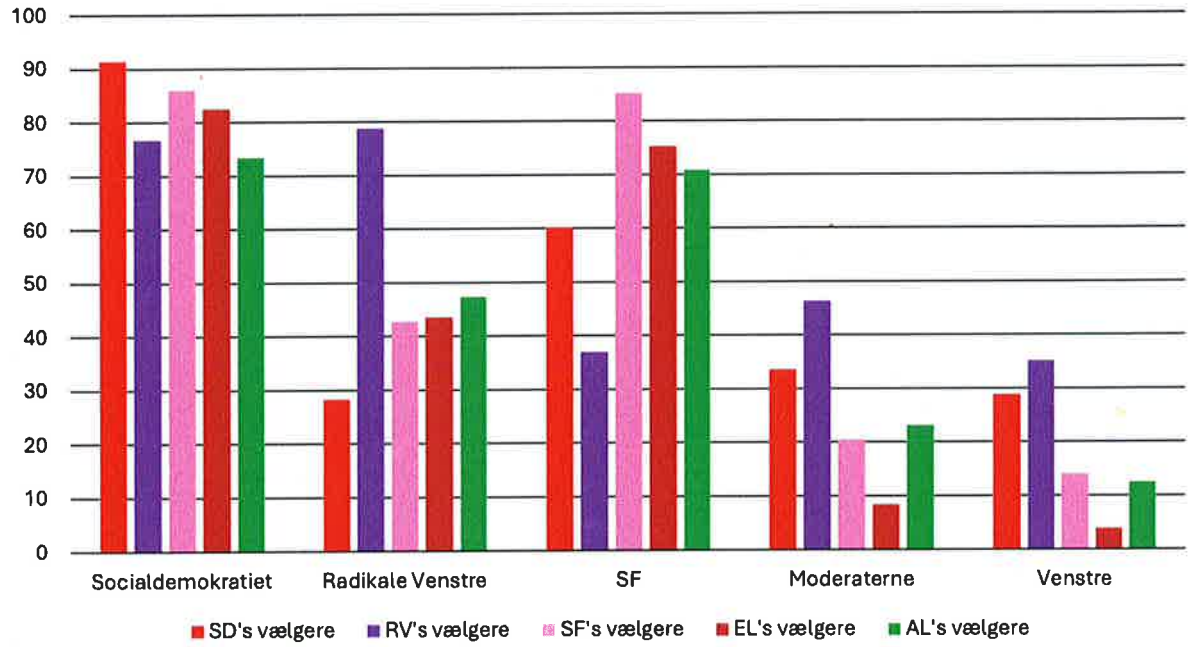
Note: Ca. 1.800 repræsentativt udvalgte danskere har svaret på, hvad de stemte ved folketingsvalget i 2022, og taget stilling til de fire udsagn i figuren. Søjlerne viser andelen af partiets vælgere, som er helt eller delvist enig i udsagnet.
Kilde: Surveybanken. Folketingsvalget 2022.

Tabel 2. Holdning til indtægtsforskelle, fordelt på partivalg. 2022. Absolutte tal.

	Mest enig med A	Ikke enig med nogen af parterne	Mest enig med B	Total
Socialdemokratiets vælgere	660	123	204	987
Radikale Venstres vælgere	31	19	27	77
Socialistisk Folkepartis vælgere	215	40	36	291
Enhedslistens vælgere	209	8	8	225
Alternativets vælgere	73	7	6	86

Note: 1.666 repræsentativt udvalgte danskere har svaret på, hvad de stemte ved folketingsvalget 2022, og taget stilling til to udsagn om indtægtsforskelle. A siger: "Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store i vores land. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt." B siger: "Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes bør stort set bibeholdes."
Kilde: Surveybanken. Folketingsvalget 2022.

Figur 3. Holdning til, om udvalgte partier bør indgå i en regering efter valget, fordelt på partivalg. 2022. Procent.

Note: Ca. 1.300 repræsentativt udvalgte danskere har svaret på, om udvalgte partier bør indgå i en regering efter valget, og hvem de stemte på ved folketingsvalget 2022. Søjlerne viser den andel af partiernes vælgere, som svarer ja til, at det udvalgte parti bør indgå i en regering efter valget. Blandt de socialdemokratiske vælgere er der f.eks. 91 procent, som svarer ja til, at Socialdemokratiet bør indgå i en regering efter valget, mens 77 procent af de radikale vælgere svarer ja til, at Socialdemokratiet bør indgå i en regering, og kun 28 procent af de socialdemokratiske vælgere svarer ja til, at Radikale Venstre bør indgå i en regering.
Kilde: Den danske valgundersøgelse. 2022.

BILAG C2

Lars Trier Mogensen: "Et selvsikkert SF suges ind i malstrømmen på midten".
Information. 17.2.2024. Uddrag.
Lars Trier Mogensen er politisk kommentator.

SF's formand Pia Olsen Dyhr er parat til at danne regering med Moderaterne, hvis partiet dermed kan lykkes med at holde højrefløjen fra ministerposter. Denne markante udmelding viser, hvordan dannelsen af SVM-regeringen i december 2022 fører mange og hidtil usete steder hen.
Det er i sandhed en overrumplende udvikling, at SF's succesrige formand nu åbner for en regering sammen med Moderaterne, potentielt med Lars Løkke Rasmussen som statsminister. Selvfølgelig ikke betingelsesløst: »Det er indholdet, der er det afgørende. Og der er ting, vi samarbejder godt med Moderaterne om. Der er ting, vi samarbejder godt med De Radikale om,« siger Pia Olsen Dyhr, mens hun understreger, at førsteprioriteten fortsat er en rød regering.
Udmeldingen fra Pia Olsen Dyhr kan ses som et tegn på, at SF har genvundet selvtilliden. Efter tålmodigt at have genrejst SF som parti har Pia Olsen Dyhr valgt at gøre regeringsdeltagelse til sit og partiets magtpolitiske succeskriterium. Det er bestemt en modig ambition, men potentielt også et dumdristigt begær. Alene tanken om, at SF er nået til et sted, hvor man i yderste konsekvens vil kunne finde på at gøre Venstres tidligere statsminister til omdrejningspunktet for en ny centrumregering, vil uundgåeligt fungere som en rød klud for mange på venstrefløjen, og Enhedslisten vil helt sikkert forsøge at bruge udmeldingen til at kapre vælgere.
Som tidligere handels- og investeringsminister og senere transportminister har Pia Olsen Dyhr imidlertid lært, at mulighederne for at påvirke både lovgivnings- og bevillingsprocesserne er meget større som et regeringsparti frem for som et oppositionsparti. Og derfor vil hun have partiet tilbage i regering. Men ofringerne kan blive endog meget store, selv hvis det skulle lykkes at rykke Lars Løkke mod venstre.